

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE**  
**DECIZIE**

23 decembrie 2020

*mun. Chișinău*

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către Procurorul General Adjunct Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al Diviziunii de Pușcași nr. 93 din 30 iulie 1944, în cauza penală privindu-l pe

*Apostolov Terentii XXXXX, născut în XXXXX,  
originar și domiciliat la data condamnării în  
XXXXX.*

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

**a c o n s t a t a t :**

1. Prin sentința Tribunalului militar al Diviziunii de Pușcași nr. 93 din 20 iulie 1944, Apostolov Terentii a fost condamnat în baza pct. 2 al Decretului Prezidiului Sovietului Suprem al RSSM din 19 aprilie 1943, la 15 ani de munci silnice, cu interdicții în drepturi pe un termen de 3 ani, cu confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, Apostolov Terentii a fost condamnat pentru faptul că, fiind de partea ocupanților români, jefuia activiștii sovietici.

În cadrul ședinței de judecată, inculpatul Apostolov Terentii a recunoscut vina și a declarat că, odată cu venirea armatei româno-germane pe teritoriul statului, a fost emis ordinul autorităților române, ca fiecare să rămână la locul său de muncă, astfel că el a rămas să muncească la primărie. Își îndeplinea atribuțiile de serviciu, inclusiv făcea percheziții la locuitorii satului pentru a ridica lucruri de preț și a le transmite jandarmeriei. A denunțat câțiva activiști sovietici, care au fost arestați și bătuți, însă personal nu a bătut pe nimeni.

3. Procurorul General Adjunct Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, prin care, invocând prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, a solicitat casarea sentinței, cu încetarea procesului penal în privința lui Apostolov Terentii și reabilitarea acestuia.

În susținerea celor menționate, procurorul indică că, în conformitate cu art. 3 lit. a) al Legii RM nr. 1225/1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, sunt declarate nevinovate persoanele care în perioada dintre 7 noiembrie

1917 și 23 iunie 1990 au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul Republicii Moldova.

4. Judecând recursul în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție concluzionează că, recursul declarat urmează a fi respins din următoarele considerente.

Conform art. 5<sup>2</sup>, 5<sup>3</sup> din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, ca rezultat al studierii dosarelor, asupra cărora au fost luate hotărâri ale organelor judiciare, Procuratura Generală face recurs în anularea lor, care se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Totodată, potrivit art. 456 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, actele procedurale preparatorii ale instanței de recurs în anulare și procedura de admisibilitate a recursului în anulare se efectuează în conformitate cu prevederile art. 432, care se aplică în mod corespunzător. Admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție o va decide un complet format din 5 judecători, fără citarea părților, în camera de consiliu, în baza materialelor din dosar.

Conform art. 432 alin. (2) pct. (1) Cod de procedură penală, completul, prin decizie, motivată, va decide în unanimitate asupra inadmisibilității recursului înaintat în cazul în care se constată că recursul nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut, prevăzute în art. 430.

Potrivit art. 430 pct. 4) și art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală, cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă motivele recursului și argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

În această consecutivitate se reține că, conform art. 3. al Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992: „Sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990 au fost suspuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și cetățenii Republicii Moldova, supuși represiunilor politice pe teritoriul altui stat:

a) supuse represiunilor în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare (VCK, GPU – OGPU, NKVD, MGB, KGB, procuraturile și colegiile lor, "dvoiki", "troiki", "consfătuiri speciale", alte organe de stat cu funcții analoge) pentru "activitate contrarevoluționară", "trădare de patrie", "răspândirea unor scorniri calomnioase ce discreditează orânduirea sovietică de stat și obștească", pentru alte "crime de stat", pentru "încălcarea legilor și regulilor cu privire la

separarea bisericii de stat și a școlii de biserică", "atentarea sub formă de îndeplinire a ritualurilor religioase la persoana și la drepturile cetățenilor";

b) condamnate pentru neachitarea impozitelor sau neîndeplinirea planului de predare a pâinii la stat în temeiul art. 58, 58-1, 58-2 din Codul penal al R.S.S. Ucrainene (redacția anului 1927);

c) internate în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare în instituții de psihiatrie la tratament forțat, din motive politice, naționale, religioase sau sociale;

d) expropriate, deportate sau expulzate din R.A.S.S. Moldovenească și R.S.S. Moldovenească în baza deciziilor organelor administrative sub pretextul luptei cu culații, cu adversarii colectivizării sau așa-numiții bandiți și cu familiile lor, precum și motive de acuzare de colaborare cu "regimul burghezo-moșieresc de ocupație";

e) supuse la muncă forțată în condiții de limitare a libertății, inclusiv în coloanele de muncă ale NKVD-ului și în batalioanele disciplinare;

f) internate în lagărele de concentrare sau de filtrare, condamnate la privațiune de libertate, exilate sau trimise la muncă silnică în condiții de limitare a libertății, pentru participare prin mobilizare la cel de-al doilea război mondial;

g) condamnate sau executate pentru eschivare, din motive politice sau religioase, de la înrolare în rândurile armatei roșii;

h) concediate din serviciu sau exmatriculate din instituții de învățământ din motive politice, naționale, religioase sau sociale;

i) condamnate pentru participarea la manifestațiile publice pentru obținerea suveranității și independenței Republicii Moldova sau în privința cărora, pentru aceleași acțiuni, au fost intentate dosare penale și apoi clasate fără temeii de reabilitare, dacă aceste persoane nu au comis infracțiuni de drept comun".

Prin urmare, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite nu toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost suspuse represiunilor politice, dar doar persoanele care au fost supuse represiunilor politice pe temeiurile de fapt și de drept exhaustiv prescise la lit. a) – g) din articolul enunțat supra.

Însă, în recursul în anulare de pe rol lipsește cu desăvârșire invocarea unor asemenea temeii, cât și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în aspectul vizat.

Mai mult, persoanele condamnate doar în baza Decretului Prezidiumului Sovietului Suprem al URSS din 19.04.1943, pct. 2., care prevedea că: „complicii din rândul populației locale, care au contribuit la săvârșirea, de către răufăcători, a represaliilor și violențelor asupra populației civile și ostașilor armatei roșii aflați în

prizonierat, se pedepsesc cu munci silnice de la 15 la 20 de ani”, cât și cazurile de încălcare a drepturilor și libertăților fundamentale stipulate în Convenție, și anume încălcarea dreptului la un proces echitabil, nu cad de drept sub incidența Legii nominalizate.

Pe lângă aceasta, în recursul în anulare de pe rol lipsește și estimarea circumstanțelor în fapt și în drept, constatate și descrise ca fiind dovedite în descriptivul sentinței atacate, și puse în sarcina condamnatului Apostolov Terentii, în coroborare cu prevederile art. 4 al Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, conform căror: „Nu pot fi reabilite persoanele care au fost condamnate legitim pentru săvârșirea crimelor de genocid, contra păcii, umanității sau pentru săvârșirea infracțiunilor de drept comun, sau care au participat nemijlocit la represiuni politice, chiar dacă ele înseși au fost ulterior supuse represiunilor”.

Rezultă, că recursul în anulare nu întrunește condițiile de conținut prevăzute în articolele specificate, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul în anulare al procurorului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeieri neargumentate legal de recurent.

Ori, potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Conform art. 456 alin. (3), 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, completul format din 5 judecători va decide asupra inadmisibilității recursului în anulare înaintat prin decizie motivată adoptată în unanimitate, dacă se constată că acesta nu îndeplinește cerințele legale de conținut.

Prin urmare, dat fiind că nu îndeplinește cerințele legale de conținut, recursul în anulare de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

5. În conformitate cu art. 456, 432 alin. (1), (2) pct. 1), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

**d e c i d e:**

inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către Procurorul General Adjunct Roșioru Mircea, împotriva sentinței Tribunalului militar al Diviziunii de Pușcași nr. 93 din 30 iulie 1944 în privința condamnatului *Apostolov Terentii XXXXX*, deoarece nu îndeplinește cerințele de conținut.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **23 decembrie 2020**.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan